

[Frede Nielsen.]

så dårlige, at man ikke kan holde lærerembederne besat med kvalificerede kræfter. Forholdet er uholdbart; det må bringes i orden, det bør bringes i orden nu, da det trænger sig så stærkt på, som det gør. Selvom jeg indrømmer, at den højtærede minister i sin tale viste stor forståelse, vil jeg dog henstille til ministeren, at man ikke i for høj grad nøjes med at trække veksler på fremtiden, men virkelig skrider til handling nu og søger at få forholdene klaret så hurtigt som muligt.

Det er betegnende, at de tyndt befolkede egne samtidig i vid udstrækning er de egne, hvor den nationale brydning er stærkest; derfor må de kunne forvente en særlig hensyntagen. Ikke blot i disse egne, men faktisk for hele landsdelen spiller de ekstraordinære forhold ind, som jeg kort omtalte. Derfor må tilskuddet ikke begrænses til blot at gælde de tyndt befolkede egne; det må gælde hele landsdelen, naturligvis med rimelig hensyntagen til de enkelte kommuners forhold og evne. Kommunerne er berettiget til at vente denne støtte.

Jeg forstod den højtærede undervisningsministers tale sådan, at det også var hans indtryk, at der her fra gammel tid lå et særligt løfte til hele Sønderjylland. Der vil, hvis denne særlige støtte ikke gives fremover, blive en urimelig forskelsbehandling. Gennem år søgte man at støtte moderniseringen ved ekstra hjælp. Under besættelsen opfordrede undervisningsministeriet de sønderjyske skoledirektioner til af den særlige bevilling på 175 000 kr. årlig at anvende et forholdsvis større beløb til de enkelte skoler end oprindeligt beregnet, og man lovede dengang, at man til sin tid ville overveje, hvordan man kunne hjælpe de kommuner, der kom sidst med udbygningen af skolerne. I 1947 enedes man så om en fortsættelse af den sønderjyske bevilling og fastsatte for 2 år en årlig bevilling på 175 000 kr. Som det hele nu har udviklet sig, vil det med rette føles noget ubilligt, om de resterende kommuner ikke får en passende støtte. Mange af dem har simpelthen ikke kunnet nå at komme med tidligere på grund af materiale-mangel og andre årsager. Jeg har allerede erkendt, at lovens tekst kunne have givet klarere udtryk for, hvad der var udvalgets tanke, men betænkningen taler klart nok, synes jeg, til at den kunne have været et tilstrækkeligt fingerpeg for administrationen.

Den højtærede minister henviste til ordskiftet den 9. marts i fjor her i tinget mellem det ærede medlem hr. Jørgen Jørgensen (Lejre) og mig. Een ting mener jeg i hvert

fald er sikkert, og det er, at hverken det ærede medlem hr. Arnth Jensen eller det ærede medlem hr. Jørgen Jørgensen (Lejre) — de to, som i udvalget tog initiativet til denne udvidelse af bevillingen til Sønderjylland — dermed havde tænkt sig, at Sønderjylland på nogen måde skulle blive ringere stillet. Og selvom jeg iøvrigt med glæde hilser den forståelse, ministeren lagde for dagen, må jeg dog beklage den skæbne, dette særlige tilskud har haft. I skrivelse til finansudvalget af 20. marts 1951 foreslog undervisningsministeren, at den ved skolelovens revision ansatte særbevilling på 1 mill. kr. blev strøget som offer for statens sparebe-stræbelser; men der blev i hvert fald givet det løfte, at sådanne beløb, som eventuelt måtte blive nødvendige til opfyldelse af de i den ovennævnte lov liggende tilsagn, måtte søges særligt bevilget. I det forslag til finanslov for 1952—53, der er forelagt dette høje ting, står posten: særlige tilskud til gennemførelse af bestemmelserne i lov om folkeskolen af 18. maj 1937 i kommuner med spredt bebyggelse, opført med nul. Det er meget godt, at man søger at strække sig så vidt med hensyn til materialebevilling, som man kan, men det ville unægtelig være rart at vide — og det er det, de sønderjyske kommuner spørger efter —: Hvor ligger garantien for det særlige tilskud, som vi mener os berettiget til? Lad os få et tilsagn om det, så kan vi ganske anderledes sikkert gå i gang med de forberedende arbejder, vi skal i lag med.

Det er rigtigt, at alle kredse er sat på smalkost med hensyn til byggetilladelser og bevillinger. Jeg kender fra min ministertid også den ordning, at hvert fagministerium har sin byggekvote. Men så stiv bør administrationen ikke være, at ikke den mindste afvigelse kan finde sted. Jeg siger ikke, at man har nægtet enhver afvigelse her, men jeg synes, at man har været for forsigtig, at man burde have vist større hensyn. Det er rigtigt, at bolignøden trænger sig på, at de militære nyanlæg også hurtigt skal være færdige, men det kan altsammen ikke godtgøre, at man ikke skulle kunne yde en særlig støtte til Sønderjylland, vise et særligt hensyn til den simpelthen farlige skolesituation, der foreligger i mange af de sønderjyske egne. Man må huske på, at det, der overvejende er tale om dernede, er ikke de meget store skoler, det er de skoler, der ligger ude i landsognene, og som altså ikke vil kræve så store materiale-mængder og heller ikke så store tilskud.

Som sagt, det er rigtigt, at det ligger skolemæssigt hårdt også andre steder. Hver egn